КОММУНИСТИК МЕҲНАТНИНГ ҒОЛИБОНА ОДИМИ!

Белгиланган вазифалар бажарилди

● ЛЕНИНЧА БЕШ ЙИЛЛИККА МУНОСИБ ҲИССА ● БУЮК ПОЧИН АНЪАНАЛАРИ КУНДАЛИК МЕҲНАТДА ҲАМ ДАВОМ ЭТМОҚДА ● СТУДЕНТЛАР ЯХШИ ИШЛАШДИ

Конвейердан 40 трактор тушди

12 апрель — Буюк починнинг 50 йиллиги куни трактор-йиғув заводининг барча цехларида иш барвақт бошланди. Мингга яқин ишчилар ўз ўринларини эгалладилар. Ҳар бир цех коллективи шу куни ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан аниқ тадбирлар белгилаб олган эди.

— Корхонанинг барча участкаларида шанбаликка чиққан коллективлар шу куни коммунистчасига меҳнат қилдилар,— дейди завод партия комитетининг секретари Л. В. Арко. —Корхонанинг энг йирик бўлими —11-механика-йиғув цехининг бош конвейерида ишлар жадал олиб борилди. Смена давомида 40 та «Т-28Х4» трактори йиғиб бериш мажбуриятини олган Л. Хунуц бошлиқ цех азаматлари смена охирида мажбуриятларини шараф билан бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Бошқа барча цехларнинг коллективлари механика-йиғув цехи учун деталлар ва узеллар тайёрлади. Шанбалик қатнашчилари асосий маҳсулот ишлаб чиқаришдан ташқари ускуналар ва иш жойларини ремонт қилиш билан шуғулландилар.

Масалан, 12-цех коллективи маҳсулот ишлаб чиқариб, битта токарлик станогини ремонт қилди. 10-механика цехи трактор қисмлари тайёрлаш билан бирга, 12 та ускунани жорий ремонтдан чиқарди. Шунингдек, энергетика цехида 10 та ускуна ремонт қилинди.

Давлатга 40 тонна темир-терсак йиғиб топширилди. Хом ашёлар, ёғоч материаллар саранжом қилиб тахланди. Территорияда катта ҳажмда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари бажарилди.

Иш кунига якун ясаган тракторсозлар бўлиб ўтган қисқа митингда шанбаликдан тушган маблағни беш йиллик фондига топширишга қарор қилдилар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

4-йил чиқиши
14 АПРЕЛЬ 1969 й.
ДУШАНБА
№ 88 (852).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22 минг сўмлик

Ишлаб чиқариш қуввати ва маҳсулотларининг хиллари кундан-кунга ортиб бораётган лак-бўёқ заводи пойтахтимиздаги энг йирик корхоналардан бири ҳисобланади. Унинг кўп минг кишилик меҳнат аҳли Москва-Сортировка депосида бошланган биринчи коммунистик шанбаликнинг 50 йиллик кунини муносиб нишонлаш мақсадида биринчилар қатори ишга чиқди. Корхонанинг барча звеноларида 12 апрель куни бажарилиши лозим бўлган амалий тадбирлар олдиндан белгилаб олинган эди. Ҳар бир ишчи-хизматчи коммунистчасига меҳнат қилиб, коммунистик беш йилликка ўз ҳиссасини қўшаётганидан беҳад хурсанд эди.

Корхона партия ташкилотининг секретари Абдусаттор Раҳматуллаев ана шу тадбирларнинг қандай бажарилганлиги ҳақида редакциямизга хабар қилди:

— 12 апрель куни корхонада 10 тонна турли рангли бўёқ, 20 тонна эмаль, 10 тонна сурик бўёғи, 10 тонна силикат бўёғи, жами 22 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди;

— металл ва ёғочдан ишланган таралар ремонт қилинди;

— қимматли материаллар сақланадиган омборлар, ускуналар тартибга келтирилди;

— корхона территорияси, жамоатчилик жойлари жорий ремонт қилинди. Деворлар ва дарахтлар оқланди. Ўнлаб ускуналар, поллар бўялди.

— гулзорлар барпо этилиб, уларга турли хил гул кўчатлари ўтқазилди.

Ветеранлар ғайрати

Шаҳар йўл қурилиши ремонти трестига қарашли саноат корхоналари ва қурилиш бошқармаларининг юзлаб ишчи-хизматчилари Буюк починнинг 50 йиллигини зарбдор меҳнат билан нишонладилар. Улар шаҳримиздаги «19 февраль» кўчасини тартибга келтириб, болалар бассейнини ремонтдан чиқардилар.

Бутуниттифоқ шанбалигида М. Юшин, С. Олмосов, М. Ваньшин сингари ветеран ишчилар ёшларга бош-қош бўлишди.

Яхши кўрсаткичлар

Биринчи коммунистик шанбаликнинг 50 йиллигини шаҳримизда кенг кўламда бунёдкорлик ишларини олиб бораётган қардош Россия бинокорлари ҳам кенг нишонладилар. Улар шу куни қурилиш объектларида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди.

Бинокорлар 12 апрель куни салкам 50 минг сўмлик қурилиш-монтаж ва пардозлаш ишларини бажардилар. «Марказ-4» ва «Марказ-5» кварталларида кенг кўламда ободончилик ишлари олиб борилди.

Коммунистик меҳнат байрамида Горький, Новокузнецк, Ярославль қурилиш поездларининг қурувчилари яхши кўрсаткичларни қўлга киритишди.

Нашъали меҳнат куни

Каттабоғ шаҳримизнинг сўлим кўчаларидан бири. Бу кўчадан ўтган кишининг баҳри-дили очилади: тол ва тераклар кўм-кўк бўлиб турибди, ариқлардан шовуллаб баҳор суви оқяпти.

Каттабоғликлар озодаликни, гўзалликни севган кишилар. Улар ҳар йил баҳорда кўчадаги ариқ чеккаларига ва ўз ҳовлиларига турли-туман дарахтлар, гуллар экишади, ариқларни тозалашади, кўча ва тупиклардаги йўлкаларни тартибга келтиришади.

Бир неча йилдан бери Каттабоғдаги 1-Май маҳалла комитетига Хумайра опа Аъзамхўжаева раисалик қилади. Опани маҳалланинг каттадан-кичик ҳурмат-иззат этганидан, ҳар қандай юмушга қариялар ҳам ёшлар ҳам бош қўшадилар.

— Маҳалламизда коммунистик шанбалик ўтказдик,— дейди Х. Аъзамхўжаева. — Биз 12 апрель куни кўчамиздаги ариқларни, тупик ва проездларни тозаладик, кўчатлар экдик. Шу билан бирга, ҳар бир хонадоннинг ҳовлисини, ариқларини ва эшик олдиларининг тоза бўлишини назорат қилдик.

Г. РАСУЛОВ.
Чилонзор район.

Давлат меҳнат ресурслари республика комитетининг бир группа хизматчилари Абдулла Тўқай кўчасини ободонлаштириш пайтида.
М. Нуриддинов фотолари.

Ю. Гагарин номли заводда

Орзиқиб кутилган апрель ойи келиши биланоқ дарахтлар куртак чиқариб, барг ёзди. Боғ-роғлардаги дарахтларнинг чаман гуллари кўзни қувонтирмоқда. Ҳаммаёқ ям-яшил либос кийган. Ишчиларнинг забардаст қўллари Ю. Гагарин номли «Ташкентекстильмаш» заводини ҳам боғга айлантириб юборди. Завод территориясида хиёбонлар, суҳбат жойлари барпо қилинди. Бу жойлар ёзнинг иссиқ кунларида ишчиларнинг оромгоҳига айланади.

Аммо, қиш кунлари бу жойлардаги столлар, ўтиргичлар, йўлкалар издан чиқди. Спорт майдончаси, маъмурий бино олдидаги ва цехлар атрофидаги гулзорлар ўз қиёфасини йўқотди.

12 апрелда эрталабданоқ ишчилар коллектив бўлиб ишга келдилар. Коммунистик шанбаликнинг 50 йиллиги нишонланадиган кун Совет Космонавтика куни билан тўғри келиб қолди. Бу икки шонли сананинг биргаликда нишонланиши машинасозлар учун алоҳида аҳамият касб этади.

Машинасозлар Ю. А. Гагарин ёдгорлиги ўрнатилган боғчани жуда эътибор бериб ободонлаштирдилар.

«Комсомол шон-шуҳрати» хиёбони ҳам ўз қиёфасини ўзгартирди. Худди шу ерда — конструкторлик бюроси биносининг ёнгинасига мевали ва манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазилди.

«Тошкент оқшоми» ва «Машиностроитель» газеталарининг мухбирлар коллективи.

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА АТАБ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти профессор - ўқитувчилари ва аспирантларининг доҳий В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига бағишланган илмий конференцияси ўз ишини бошлади. Конференцияни институт илмий ишлар бўйича проректори доцент С. И. Афонина кириш сўзи билан очди.

Тарих фанлари доктори, профессор Ш. Абдуллаев «В. И. Лениннинг миллий муносабатларнинг моҳияти ҳақида ва Ўрта Осиё халқларининг нокапиталистик ривожланиш имкониятлари» деган темада доклад қилди.

Конференция ўз ишини секцияларда давом эттирди.

Сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири доцент К. Юсуповнинг «Ленинча аграр программа ва унинг Ўзбекистонда амалга оширилиши» темадаги доклади ва бошқа бир қанча докладлар ижтимоий фанлар кафедралари секцияси қатнашчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Тарих, педагогика, психология, кутубхонашунослик ва библиография, ўзбек адабиёти ва методикаси, рус ва чет мамлакатлар адабиёти, чет тиллари ва уларнинг методикаси, математика ва методикаси, физика, табиатшунослик ва методикаси, химия, география, умумтехника таълими, чизмачилик секцияларида ҳаммаси бўлиб 100 дан ортиқ илмий докладлар тингланди. Уларнинг кўпчилиги халқ хўжалиги ютуқларини ўзида акс эттирган, қизиқарли фактларга бой бўлган докладлардир.

Комсомоллар иштироки

Шаҳримиздаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари ҳам биринчи коммунистик шанбаликнинг 50 йиллигида актив иштирок этдилар. Студентлар шаҳарчаси эса 12 апрель куни айниқса гавжум бўлди. Бу ерда Тошкент политехника институти студентлари ҳам коммунистик шанбалик ўтказдилар. Институтнинг ҳамма ўқув корпуслари ва ётоқхоналари саранжом-саришта қилинди, минглаб туп дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилди. Шанбаликда ўқув юртининг 11 мингдан ортиқ комсомол-ёшлари қатнашди. Механика, энергетика, қурилиш факультетларининг студентлари айниқса ғайрат кўрсатдилар.

АНЪАНАВИЙ КУН

Пойтахтимиздаги Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи коллективининг ибратли ташаббусига «Главташкентстрой»га қарашли қурилиш трестлари, автобазалар, саноат корхоналарининг коллективлари ҳам қўшилиб, 12 апрель коммунистик шанбаликнинг 50 йиллигини муносиб меҳнат билан нишонладилар.

Коммунистик шанбаликда 1-темир-бетон буюмлари заводининг меҳнатсеварлари 600 кубометр йиғма темир-бетон ишлаб чиқардилар. «Ташсантехгазмонтаж» тресты бунёдкорлари 75 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этдилар. 8-автобаза коллективи ўзлари учун қурилаётган янги автопарк қурилишида ишлашди. Булардан ташқари, инженер-техник ходимлари ўз территорияларига турли хил гул ва дарахт кўчатлари ўтқазиб, ободонлаштиришга оид ишларни амалга оширдилар.

МЕҲНАТ ШАНБАЛИГИ

3-қурилиш трестининг ишчи-хизматчилари ҳам шанбаликда актив қатнашиб, асосий объектлардан «Ташсельмаш» заводининг янги корпуси, 1-Қўйлиқ турар жой массиви, мебель комбинати, 411 ўринлик ётоқхона, махсус база қурилишларида қизғин меҳнат қилдилар.

Шанбаликда трест, бошқарма ва ётоқхоналар атрофига инженер-техник ходимлари кучи билан манзарали ва мевали дарахтлар экилди, гулзорлар барпо қилинди.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида шанбалик куни мажбурият ҳисобига 2 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарилди.
СУРАТДА: 7-цехнинг бир группа пешқадам пойафзалчилари.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли механизациялашган кўчма колонна ишчилари шанбаликда.

АЗАМАТ ЁШЛАРИМИЗ ҲИССАСИ

Эрта тонгданоқ Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти катта байрам тусини олди. Хушчақчақ ва билагида кучи қайнаган юзлаб студент йигит-қизлар коммунистик шанбаликка тўп-лана бошладилар.

Соат 8 дан сал ўтганда азамат ёшлар қизғин меҳнат билан шанбаликни бошлаб юборишди.

— Институтимиз маъмурияти анъанавий коммунистик шанбаликка пухта тайёргарлик кўрди,— дейди ректор Ш. Ш. Абдуллаев. — Шунинг учун ҳам шанбаликка жуда кўп студентлар қатнашмоқда, уларга профессор-ўқитувчиларимиз, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари рақбарлик қилмоқда.

Шанбаликда 3 ярим минг студент иштирок этди. Улар институтнинг ҳовлисини, атрофларини, 3 та ётоқхона биноларини, ўқув корпусини тозалаб, озода ҳолга келтирдилар, ҳамма нарсани тартибга солдилар. Шунингдек, студентлар Богдан Хмельницкий, Педагогический ва Глинка кўчаларида, институт олдидаги Фрунзе майдонида ҳам қизғин меҳнат қилишди. Шанбаликда институтнинг табиёт, физика-математика, тил-адабиёт ва тарих факультетларининг студентлари ўрнак кўрсатдилар.

* * *

— Институтимиз ёшлари жамоатчилик ишларида доим актив қатнашмоқдалар. Ўтган йили пахта йиғим-теримида улар биринчи ўринни эгаллашди, Хевада қурилиш ишларида қатнашиб икки минг сўм пул мукофоти олишга сазовор бўлишди. Мана, бугун улар коммунистик шанбаликда ҳам жонбозлик кўрсатишяпти.

Бизга бу сўзларни Тошкент халқ хўжалиги институти партия ташкилотининг секретари ўртоқ Г. Г. Мартиросян айтди.

Шанбаликда институтнинг 5 та факультетидан 2 мингга яқин студент қатнашди. Улар институтнинг катта ҳовлисини, ўқув корпусини, ётоқхона биносини ва боғларни тартибга келтиришди. Бундан ташқари, студентлар Фурқат кўчасидаги ариқларни тозалашди, гул ва ниҳоллар экишди. Ҳаммаёқ Биринчи Май байрамига тайёрлаб қўйилди.

Шанбалик анъанавий байрам руҳида қизғин ўтди.

* * *

Гўзал хиёбонлар ичига жойлашган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида бир ҳафтадан бери баҳорги ишлар кўнгилли олиб борилмоқда.

Институт маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ёшлар билан коммунистик шанбаликни намунали ўтказишга ҳар томонлама яхши тайёргарлик кўрди. Студент ёшлар Шота Руставели ва Путепроводная кўчаларида дарахтлар тагини юмшатиш, ариқларни тозалаш, ҳаммаёқни озода ҳолга келтириш ишларида жонбозлик кўрсатдилар. Шанбалик бошланадиган кунга қадар ҳам факультетларнинг студентлари группаларга бўлиниб, институт ҳовлисидаги хиёбон ва гулзорларни тозалаб, ҳар турли кўчат ва ниҳоллар экишган эди.

Институт партия ташкилотининг секретари М. Маърупов ва комсомол ташкилотининг секретари А. Узоқов ўртоқлар намунали уюштирган шанбаликда 3 мингдан ортиқ студент-ёшлар иштирок этди.

ПАХТАКОРЛАРНИ ШОД ЭТГАЛИ

Ўзбекистон далаларида чигит экиш қизғин тус олди. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек Давлат филармонияси пахтакорларни шод этиш мақсадида гастрол концертлар уюштирмоқда. Филармониянинг «Шодлик» ансамбли Қашқадарё областининг дала меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишга жўнаб кетди.

ҚАЛДИРҒОЧЛАР ПАРВОЗГА ШАЙ

Шу кунларда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетини битирувчилар турли жойларда хизмат қилиш учун парвозга шайланмоқдалар. Тақсимот комиссияси ўз қалдирғочларини жойларга кузатиш учун барча шароитларни яратмоқдалар.

Куни-кеча ректорат биноси студентлар билан лиқ тўлди. Студентлар юзида табассум, қалбида севинч.

Тақсимот комиссияси биринчи бўлиб география факультетининг инженер-гидролог ва инженер агрометроологларини чақирди. Болтабоев биринчилар қатори иш йўлланмасига имзо чекди. У, Сўх дарёсидаги Девайрон сув омборига хизматга тайинланди. Шунингдек, наманганлик М. Мирзаназаров Тожикистон ССРга, қорақалпоғистонлик А. Сотиболдиев Туркманистон ССРга, пойтахт областидан Н. Шермахонов Қозоғистон ССРга боришга аҳд қилдилар.

Бу йил ўқишни тугатувчи «қалдирғоч»лар ичида Мўғилистон Халқ республикасидан келиб инженер-гидролог касбини эгаллаган Баатар Цэмбэлдорж, Гажид Симъяо, Нямдолгорин Семпелнорев, Норжин Цэвээнбдержрлар ҳам бор. Улар яқинда ўз она юртларига жўнаб кетадилар.

А. АБДУЛЛАЕВ.

ИМТИҲОНЛАР БОШЛАНДИ

Куни кеча Тошкент давлат консерваториясида давлат имтиҳон комиссияси ўз ишини бошлаб юборди. Байрамлардагидек безатилган катта ва кичик концерт залида ёш санъаткорлар ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Юқори савия, юксак дид, қалб тўлқинлари билан суғорилган куй-қўшиқлар комиссияга — юқори илмли санъат устозларига жуда маъқул тушмоқда.

Студент — дипломантлар ҳам ҳар қачонгидан ортиқ даражада яхши машқ ва маҳорат билан имтиҳонга кирмоқдалар. Ўзбек халқ чолғу асбоблари, хор-дирижёрлик, вокал, фортепьяно, симфоник оркестр асбоблари факультетлари талабалари ўз программаларида Европа классиклари, совет композиторлари билан бир қаторда ўзбек совет композиторлари ижодидан ҳам тўла фойдаланмоқдалар.

Бу йил консерваторияни жами 121 киши тамомлаб, ҳаётга йўлланма олади.

А. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ИККИ МИНУТ ФАРҚИ БИЛАН

● ФУТБОЛ

«Пахтакор» — «Торпедо» (Москва) учрашувининг биринчи ярми қизиқарли комбинацияларга бой бўлди. Аммо ҳисоб очилмади.

Барча воқеалар учрашувнинг иккинчи ярмига тўғри келди. Дастлаб москваликлар тренери хизмат кўрсатган спорт мастери В. Иванов ҳужумчи В. Никоновни Э. Стрельцов билан алмаштирди. Тажрибали Стрельцовнинг ўйинга тушиши торпедочилар ҳужумини бироз жонлантирди.

Биринчи гол меҳмонлар дарвозасига киритилди. Учрашувнинг 55-минути эди. Чап қанотдан ҳужумга ўтган Раҳматуллаев тўпни Иброҳимовга, у ўз навбатида Варюхинга узатди. Варюхиннинг зарбаси мўлжалга етди, 1:0. Аммо ишқибозларнинг қувончи узоққа чўзилмади. Орадан икки минут ўтар-ўтмас меҳмонлар ўз марказий ҳужумчиларини табриклай бошладилар. В. Штернинг қўпол хатосидан фойдаланган Г. Шалимов ҳисобни тенглаштирди. Яна орадан икки минут ўтгач таблода 2:1 ёниб турарди. Ахрор Иноятов Красницкий узатган тўпни тўхтатмай тўғри дарвозага йўналтирди.

Пахтакорчилар мавсумда дастлабки икки очкони қўлга киритдилар. Энди улар сафарга жўнайдилар. Донецк, Москва, Ленинград учрашувлридан сўнг 9 майда Тошкентга қайтиб келиб, «Қайрат»ни қабул қиладилар.

Командалар қуйидаги составда ўйнадилар:

«Пахтакор» — Н. Любарцев, С. Доценко, В. Штерн, А. Иноятов, В. Науменко, В. Варюхин, Ҳ. Раҳматуллаев, Т. Исоқов (Ю. Мелкумов), В. Бектошев, Г. Красницкий, Б. Иброҳимов.

«Торпедо» — Л. Лайзан, Г. Янец, Л. Пахомов, В. Шустиков, А. Чумаков, В. Ғуломхайдаров (Д. Пайс), А. Ленев, В. Никонов (Э. Стрельцов), Г. Шалимов, М. Гершкович, В. Михайлов.

В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига

ЮТУҚ ВА РЕЖАЛАР

„Ўзбексельмаш" заводининг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи 9 цехи азаматлари шу кунларда ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқдалар. Цехда 100 дан ортиқ ишчи бўлиб, улар бир оила аъзоларидек аҳиллик билан самарали меҳнат қилишмоқда.

Мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланаётган цех ишчилари ҳар доим ойлик план топшириқларини муддатидан олдин адо этиб келмоқдалар. Айниқса, коллективнинг I кварталдаги меҳнат зафарлари қувонарли бўлди. Квартал плани муддатидан тўрт кун олдин 104 процент бажарилди.

— Цех ишлаб чиқараётган маҳсулотлар асосан халқимизга керакли кенг истеъмол буюмларидир,— дейди цех бошлиғининг ўринбосари Исматулла Латипов. — Ҳамма кварталда ҳам планларни ортиғи билан бажариб келганмизу, бу йилдагидек қувонарли натижаларга эришмаган эдик. Биринчи кварталда цехимиз коллективи ёш болалар учун 25000 ўйинчоқлар комплекти, 5000 дона вешалка, 15 мингта қурилиш асбоблари ва кўплаб бошқа хил буюмлар тайёрлаб чиқарди.

Цех коллективи қўлга киритаётган ютуқларни ҳар қанча мадҳ этса бўлади. Цехда 2 участка бўлиб, уларга илғор мастерлар Рафиқ Шарафиддинов ва Таня Бодрова бошчилик қилишади. Айниқса, Т. Бодрова бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси коллективининг қўлга киритаётган зафарлари қувонарлидир. Бригада фидокорлари март ойида пландаги 30 минг ўрнига 33 мингта турли хил буюмлар ишлаб чиқариб, зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан ошириб адо этдилар.

Бригаданинг З. Бойматова, Х. Рихсиев, А. Орипов каби илғор ишчилари ўз нормаларини доимо 140—150 процентдан адо этиб келмоқдалар. Бу азаматлар қўлидан чиқаётган буюмлар сифати ва чидамлилиги билан ажралиб туради.

Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган Рафиқ Шарафуддинов бошлиқ тайёрлов бригадаси азаматларининг меҳнат ютуқлари ҳам чакки эмас.

Бригада меҳнатсеварлари цехнинг ойлик ва квартал план топшириқлари доимо ортиғи билан бажарилишида улкан ҳисса қўшмоқдалар. Чунки, цехдан чиқаётган барча маҳсулотларнинг материалларини шу бригада аъзолари тайёрлаб берадилар.

Бригаданинг З. Собирова, Г. Аҳмедова, З. Ахрорхўжаева каби илғор ишчилари материалларни тез ва сифатли тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Цех фидокорларининг самарали меҳнатлари корхона маъмурияти томонидан ҳам юксак тақдирланмоқда. Коллектив 1968 йил IV кварталидаги унумли меҳнатлари учун завод дирекцияси, партия ва касаба союз комитети таъсис этган цехлараро кўчма Қизил байроқ ва биринчи даражали пул мукофотини олишга мувоффақ бўди.

— Иккинчи кварталдаги режаларимиз ҳам чакки эмас, —дейди И. Латипов.— Биз пландаги 25 минг дона болалар ўйинчоқлари комплекти ўрнига 28 мингта, 9500 ўрнига 10200 дона вешалка, 15 минг ўрнига 16500 дона қурилиш асбоблари ишлаб чиқариш ва реализация қилишга аҳд қилдик. Қўшимча реализация қилинган маҳсулотлар эвазига 153 минг сўм даромад қилишни кўзда тутяпмиз. Мақсадимиз — Қизил байроқни қўлда сақлаб қолган ҳолда 2-квартал планини муддатидан олдин бажариш ва В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига муносиб туҳфа тайёрлаш.

А. НАСРИДДИНОВ.

МАҲАЛЛИЙ САНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Утган йили планга қўшимча 304 минг сўмлик маҳсулот реализация қилган шаҳар Маҳаллий саноат бошқармасининг корхоналари биринчи кварталда ҳам яхши натижаларга эришиб, пландан ташқари 154,2 минг сўмлик, жами 3 миллион 716,2 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Бошқарма корхоналарининг коллективлари В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан шу йилга қабул қилган социалистик мажбуриятида йиллик планни 27 декабрда бажариш ва пландан ташқари 150 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш қайд қилиб ўтилган эди.

Ҳозир Сергелидаги тикувчилик фабрикасида, Октябрь ва Куйбишев район саноат комбинатлари, картон-муқовалаш фабрикаси, «Электробитприбор», каравот заводи, 2-тикув фабрикаси, тикувдрап фабрикаси каби корхоналар маҳсулотларнинг ўнлаб янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар.

Кичкинтойлар учун

Ким фарзандини ясантиргиси келмайди, дейсиз. Тўқ пушти, ҳаворанг ялтироқ ипакдан тикилган енгсиз кўйлаклар сочига лента бойлаган қизалоқларга жуда ярашади. Этаги қатлаб тикилган бу кўйлакчани совға қилган кичи жажжи қизлар севинчидан олам-олам баҳра олади.

* * *

Болаларнинг тунука ва пластмасса сурнай чалиб юрганини кўргансиз, аммо карнайчи? Энди болалар учун полистиролдан уч бўғинли карнай ишлаб чиқарила бошлади. «Болалар дунёси»да бўлган кишилар уларга 1 Май байрамига атаб чиқарилган турли хил кепкалар ҳам харид қилишлари мумкин.

ЎЙ БЕКАЛАРИГА

Уй бекалари учун турли хил замонавий шиппаклар ишлаб чиқарилмоқда. Шулар қатори амиркон махси, оқ рантли, ковуш ва этиклар ҳам оналаримизга яхши совғадир.

Маҳаллий саноат корхоларида тилла суви юритилган чиройли ҳамён ишлаб чиқарила бошланди. Шунингдек, қўл соатлари учун ранг-баранг тасмалар тайёрланмоқда.

Тугмасини боссангиз...

Ҳамма ҳам мурчдонлардан ёлчиб фойдаланаолади, деб бўлмайди. Ғоз тухумидек мурчдон қўлингизда. Қопқоғини бураб олиб мурчга тўлдирасиз. Истеъмолга келганда кўрсаткич бармоқ билан қопқоқ устидаги тугмани боссангиз, таом устига сепилган мурчнинг хуш бўй, ҳиди димоққа урилади.

* * *

Тунда чақалоқ йиғлаб қолди. Чироқ ёқмайсиз. Чунки, кичик қовундек келадиган уч оёқли тунги чироқ ёқиб қўйгансиз. Шу кифоя. 3.5 сўмлик бу чироқ билан хонангизга истаган рангда нур тарата оласиз. Чунки, унинг гардиши турли рангда.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

ЯНГИ МОДЕЛДА ПОЙАФЗАЛЛАР

Январь ойидаёқ 3-цех конвейерларидан байрамга аталган ранг-баранг сандаллар тушабошлаган эди. Шу кунгача цехда бундай қулай ва енгил пойафзаллардан 17 минг жуфт тайёрланди. Бу ерда харидорларга мақбул бўлган туфли-лодочкалар ҳам тайёрланмоқда. Ҳозир цехда чет эл амирконларидан сандал ишлаб чиқаришга ҳозирлик кўрилмоқда.

1-пойафзал фабрикаси ўз ишлаб чиқаришини кўкламга тезкорлик билан мослади. Буни хотин-қизлар учун чиройли бантикли туфлилар тайёрлаётган 6-цех мисолида ҳам кўрса бўлади. Бундай пойафзалларга бўлган талабнинг тобора ошиб бораётганлигини инобатга олган коллектив 1 Май байрамига атаб 10 минг жуфт туфли тайёрлади. Цехда эркаклар учун ҳам кўплаб сандаллар тайёрланмоқда.

СУРАТДА: «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг конфет цехида ишга туширилган янги автомат агрегатлар конвейери. Участкага яқинда Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломи ва пул мукофотини олишга сазовор бўлган инженер Восиқ Ҳайдаров бошчилик қилаётир.

Ветеранлар музейи

„Ташсельмаш" заводи маданият уйида заводни дастлаб қурган ва ишлаган кекса ишчилар музейи ташкил қилинди. Музейда завод барпо этилгандан бошлаб то ҳозирги кунгача қарийб 40 йиллик ўзгаришлар, тарихий ҳужжатлар ва фотосуратлар билан бойитилди.

Музейда эски маркадаги машиналар ва ҳозирги техника асосида такомиллашган пахта териш машиналари, ишлаб чиқариш планларининг ўсиши кўргазмали стендлар ва диаграммаларда ўз аксини топган.

Деворларда ўз меҳнати билан республикамизга доңғи кетган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Мустақим Юсупов, Наталья Удаловалар билан бир қаторда Л. Бенкштам, Ф. Солиҳўжаев, З. Аҳмаджонов каби 25—30 йилдан буён ишлаб келаётган ветеран ишчиларнинг портретлари яққол кўзга ташланиб турибди.

* * *

Заводнинг бир группа ишчи-ёшлари қадимий ва навқирон Самарқанд шаҳрига экскурсия уюштирдилар. Завод комсомол комитети томонидан уюштирилган бу экскурсия кўнгилли ўтди.

Экскурсия қатнашчилари Самарқанд шаҳрининг диққатга сазовор жойларини ҳамда Регистон майдони, Шоҳизинда, Гўри Амир каби тарихий ёдгорликларни кўрдилар.

Машинасозлар Тошкентга қайтишаркан ўзлари билан Самарқанднинг 2500 йиллигига атаб ёдгорлик учун чиқарилган турли хил ноёб буюмларни олиб қайтдилар.

Танишинг, ҳамшаҳаримиз

ШИФОКОР ОЛИМ

Инсон эгаллай олмайдиган касб бўлмаса керак дунёда. Лекин ҳар бир ҳунарнинг ўзига яраша машаққати, завқи бор. Карим Ҳожиевич Тоҳиров ҳам завқли касбни танлаган, унга бутун меҳрини берган кишилардан биридир. У 1935 йили Тошкент Давлат медицина институти қошидаги аспирантурани муваффақиятли тугатиб, ўзи севган касби —хирургия соҳасида узоқ вақт ишлади.

У йигирма йилдан бери Тошкент медицина институти қошидаги болалар хирургияси клиникасини бошқариб келмоқда. Биз шифокор билан суҳбатлашганимизда у болалар клиникасидаги олиб борган ишларидан қисман гапириб берди.

— Мана, болаларда кўп учрайдиган қовуқтош касаллигини олайлик,— деди у.— Касалда қовуққа тош йиғилиб қолиб, беморни қаттиқ азобга солади, чангак қилиб қўяди. Бу касаллик қадимдан маълум. Ҳатто, бундан икки минг йиллар илгари римлик олимларнинг медицинага онд асарларида қовуқтош касаллиги ҳақида ёзилган фикрлар мавжуд. Атоқли олимлардан Гаспарян ҳам илгари қовуқтош касали жуда кўп учрашини ва «оммавий касаллик» номи билан юритилганидан хабар беради.

Карим Ҳожиевичнинг «Ўзбекистонда болаларда қовуқ-тош касалликлари» деган монографияси ҳам худди шу мавзуда. Олим ўзининг қирқ йиллик ижодий фаолияти даврида 60 га яқин илмий иш яратиб, саломатлигимизнинг жонкуяр посбонига айланди.

Карим Ҳожиевич бошқараётган 14-болалар касалхонаси ишига назар ташлар экансиз, қисқа, лекин самарали ўтган йиллар натижасини кўрасиз. 20 йилдан ортиқроқ давр ичида клиникада 50 мингдан ортиқ бола даволанган, шундан 35 минг бола операция қилинган.

— Мен болаларимиз ҳақида кўп ўйлайман,— дейди шифокор. — Болаларнинг севинчидан севинаман, ғамидан қайғураман. Клиникамизга яқинда болалар яслисида қаровсиз қолиб, кўчага чиқиб кетган Шомил Ҳусанов деган болани олиб келишди. У машина фалокатига йўлиқиб, чап оёғи синган, ўнг оёғи қаттиқ лат еган, ўзи эса беҳуш ҳолда эди. Ўша заҳоти операция столига ётқизиб, ишга киришдик. Операция яхши чиқди. Ҳозир Шомил юрадиган бўлиб қолди.

Карим Ҳожиевич олим, хирург бўлиш билан бирга кўпларнинг устозидир. Унинг юзлаб шогирдлари республикамизда ва иттифоқимизнинг турли жойларида инсон саломатлиги йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Кўп йиллик хизматлари учун ва медицина фанн тараққиётига қўшган ҳиссасини ҳисобга олиб Карим Ҳожиевичга Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган врач унвони берилган, бир неча орден ва медаллар билан мукофотланган, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларини олган.

Қалби доим жўшқин, тиниб-тинчимас, умрга умр қўшувчи фан соҳибига узоқ умр, толмас ирода, куч-қувват ва сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Б. ИСРОИЛОВ.

Шаҳримиз кўркам ва обод бўлсин

МУНОСИБ ҲИССА

Жонажон пойтахтамизни обод ва кўркамлаштириш ишига барча корхоналар қатори Тошкент ёғ-мой комбинатининг ишчи-хизматчилари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Комбинат территориясидаги ҳамда Жар қўрғон, Магнузий кўчаларидаги ариқлар тозаланди. Ҳозиргача комбинат ҳовлисига 2 минг туп турли хил гул кўчатлари ва 2 минг дона яшил девор тўсиқчалари экилди. Спорт майдончаси ҳам тартибга келтирилди.

— Территориямизни янада кўркамлаштириш мақсадида, — дейди комбинат хўжалик ишларининг бошлиғи Аҳмедов,— ойлик охиригача яна 2 минг дона яшил девор тўсиқчалари, 300 туп мевали ва манзарали дарахт, 50 туп ток ўтқазамиз.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси ишлаб чиқараётган маҳсулотларга бўлган талаб тобора ортиб боряпти. Фирма коллективи маҳсулот сифатини яхшилаш билан бирга беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг пешқадам ўровчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Муаззам Дадаева. У ҳозир май ойи ҳисобига ишлаяпти.

М. Нуриддинов фотолари.

Телефонлар кўпаяди

Ҳозирги пайтда шаҳримизда телефон хизмати ҳақида шикоятлар бўлиб турибди. Кўпгина жойларда, айниқса янги массивларда телефон алоқаси йўқ.

Республика Алоқа министрлигининг Тошкентдаги телефон автоматлар қуриш дирекцияси муаззам шаҳримиз аҳолиси талабини қондириш мақсадида бир қатор тадбирлар кўрмоқда.

Янги оилалар кўчиб борган «Қорақамиш» массивида телефон алоқаси ўрнатилади. «Главташкентстрой»нинг 64-бошқармаси АТС учун бино қуришни тамомламоқда. Ҳа демай бу ерда монтажчилар телефон агрегатини монтаж қилишга киришадилар. «Қорақамиш» АТСи Г-8 деб аталади. Унда 6 минг 800 точка бўлади.

Олимлар шаҳарчаси ҳам телефон алоқаси билан таъминланади. Шаҳарчада ишга тушириладиган телефон автомат станцияси 10 минг хонадонга хизмат қилади.

Ленин номидаги Тошкент Давлат университети. Геология факультетининг 3-курс аълочи студенткаси Мавжуда Каримова лаборатория иши олиб бормоқда.

И. МУҲАММАДЖОНОВ фотоси.

ЁШЛАР УЛУШИ

Абу Али ибн Сино номидаги 211-ўрта мактабнинг комсомол-ёшлари ҳам шаҳримизни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида фаол қатнашмоқдалар.

Комсомол ўқувчилар группаларга бўлиниб, мактаб ҳовлиси ва боғини тартибга келтирдилар. Мактаб боғига 100 туп гул, 200 тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилди.

Шаҳримиз янгиликлари

ХАРИДОРЛАР МАМНУН

Ленин районидаги Болгар даҳасининг аҳолиси яқинда яхши совға олди. Даҳанинг 2-Сарикул кўчасида янги яримфабрикат магазини очилди.

Ленин район ошхоналар трестига қарашли бу магазиндан харидорлар ўзларининг истаган нарсаларини харид қилиб олмоқдалар. Гўшт, сут, какао, қаймоқ қатори турли-туман ширинликларни ҳам харид қилиш мумкин. Шунингдек, магазинда кондитер бўлими ҳам бор.

Харидорлар магазин хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

ЯНГРА ҚЎШИҚ

Киров районидаги 70-мактабнинг клуби ўқувчилар хори билан янграяпти. Райондаги 16 мактаб ўқувчилари Ленин ҳақида, Ватан, ёшлик, баҳор, пахтакорлар, космонавтлар ҳақида тўлиб-тошиб куйлашмоқда.

Шаҳримизнинг барча районлари бўйича олиб борилаётган болалар хори мусобақасида ғолиб чиққанлар В. И. Ленин туғилган кунга бағишлаб, шу ойда ўтказиладиган шаҳар фестивалида иштирок этишга муваффақ бўладилар.

„Тошкент оқшоми"да босилгандан кейин

„ҚОРА МЕТАЛЛНИ ҚАДРЛАЙЛИК!"

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг 9 январь сонида босилган материалда металл йиғиш ишига кўпгина ташкилотларда эътиборсизлик билан қаралаётганлиги танқид қилинган эди. Шу жумладан «Ўзбексельмаш» заводида ҳам бу ишга эътиборсизлик билан қаралаётганлиги кўрсатилган эди.

Завод маъмуриятидан олинган жавобда кўрсатилишича, газетада кўрсатилган фактлар тўғри деб топилган. Дарҳақиқат заводда қора металларни ўз вақтида йиғиш ва давлатга топшириш оқсаб қолган эди. Завод маъмурияти бундан кейин ана шундай нуқсонларга йўл қўймаслик учун зарур чоралар белгилаб олди.

ЖОНАЖОН Ватан бўйлаб

КЎКЛАМ ДЕҲҚОННИ ШОШИРМОҚДА

Наманган областининг барча районларида чигит экиш қизиб кетди. Далага неча юзлаб экиш агрегатлари чиқарилди. Кечикиброқ келган кўклам механизаторларни шоширибқўйди. Янгиқўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозида чигит экишда ҳар бир экипажнинг ўртача меҳнат унуми 9—10 гектарга қадар етиб борди. Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг тракторчилари кун ёруғида бир ярим нормага қадар иш бажармоқдалар. Бу ерда чигит жадал суръат билан сифатли экилаётир. Хўжаликда экишнинг сифатини текшириб борувчи контрол постлари тузилган.

Задарё районидаги «Гигант», «Правда», Навоий номли колхозларнинг кўпгина бригадалари экишни 7—8 кунда тамомлаш мажбуриятини олдилар. Илғор механизаторлар ва сеялкачилар учун кўчма вимпел ва байроқлар таъсис этилди. Мукофотлар ажратилди.

МАДАНИЯТ: ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

ТАЛЛИН. Эстонияда Совет киноси тарихига бағишланган ойлик бошланди. Таллиндаги кинотеатрларнинг ва республикадаги бошқа шаҳарлар кинотеатрларининг экранларига совет кино санъатининг олтин фондини ташкил этувчи «Она», «Чапаев», «Волга—Волга», «Максим ҳақида трилогия», биринчи совет овозли лентаси—«Ҳаётга йўлланма» каби фильмлар чиқарилди.

•

БОКУ. Озарбайжондаги кичик Агдам шаҳрида драма театри очилди. Халқ театри негизида ташкил топган янги коллектив Озарбайжон Санъат институтини битириб чиққан профессионал режиссёрлар ва рассомлар билан тўлдирилди.

•

УЛАН—УДЭ. Бурятия пойтахтида симфоник оркестр тузилди. Янги коллектив биринчи концертида бурят композитори Б. Ямпиловнинг «Патетик баллада»сини ижро этди.

Иккинчи концерт программаси эса В. И. Ленин севган музыка асарларидан тузилади.

(ТАСС мухбирлари).

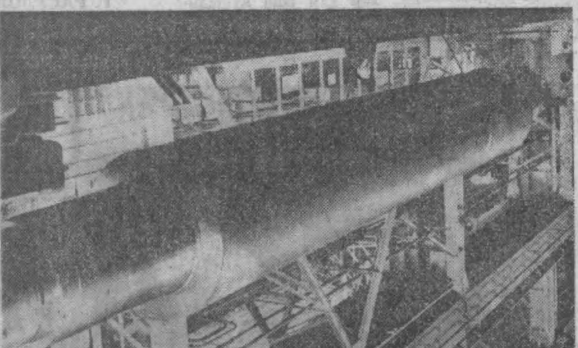

Ленинграддаги С. М. Киров номли «Электросила» электр машинасозлиги бирлашмасининг цехларида 800 минг киловатт қувватга эга бўлган бир валлик турбогенераторлар ишлаб чиқариш бошланди.

СУРАТДА: янги генератор валининг роторини синаш пайти.

В. Целик фотоси. АПН.

Келгуси 30 йил прогнозлари

Олимлар дарёлардаги сув сатҳи, чигирткалар ҳужуми, юқумли касаллик офатлари ва бошқа кўп нарсалар қуёш активлик циклларига чамбарчас боғлиқ эканлигини исбот қилишган. Радиация минтақалари ва магнитосфера, атмосфера ва гидросферада, ернинг чуқур қатламларида рўй берувчи мураккаб процесслар қонуниятларини билишда фан эришган муваффақиятлар табиатнинг мазкур ҳодисалари даврий равишда такрорланиб туришини олдиндан етарлича аниқ айтиб беришларига имкон беради. Бу ҳодисалар халқ хўжалик процессларининг ривожланишига қандай таъсир кўрсатади? Киевлик олимлар мазкур проблемаларни амалий ҳал қилишга мамлакатда биринчи бўлиб киришдилар.

Украина ССР Госплани ҳисоблаш марказининг мутахассислари ёқилғи, энергетика саноатини планлаштиришда табиий шарт-шароитларнинг прогнозларидан фойдаланиш ишларини 1966 йилдаёқ бошлаб юборган эдилар. Шу ишнинг бир қисми—Днепр каскади станцияларида электр энергияси ҳосил қилишнинг жуда узоқ муддатли прогнози тузилиб бўлди.

— Сўнгги 150 йил мобайнида Днепр сув оқимини анализ қилиб,— деди бўлим бошлиғи А. М. Пяткин,— дарёнинг сув сатҳи кўрсаткичлари орздан бир неча йил ўтгач, муайян қонуният билан такрорланиб турган деган хулосага келди. Бу нарса дарё сув режими эволюциясини кузатиб чиқишимизгагина эмас, шу билан бирга кейинги йилда — то икки мингинчи йилгача бу режим қандай бўлишини ҳисоблаб қўйишимизга ҳам имкон берди. Олинган маълумотлар, масалан, бу йил Днепр суви лимо-лим бўлиши, кейинги йил эса дарёнинг суви камроқ бўлишидан далолат бермоқда. Бинобарин, мутахассислар электр энергия ҳосил қилиш даставвал Днепр ўз ўзанига қанча миқдор сув келтиришига боғлиқ эканлигини билгач, бу кўрсаткични янада аниқроқ планлаштиришлари мумкин.

Ҳисоблаш марказининг ходимлари ўз ҳисобларида Пулькoво, Украина ССР Фанлар академияси гидрометериология институти, Киев давлат университетининг астрономия обсерваторияси ва мамлакатимиздаги бошқа илмий марказлар олимларининг материалларидан фойдаландилар. Улар ўз иш натижаларини республика Госпланининг электрлаштириш бўлимига топширдилар.

Ҳозирги кунда Украина ССР Госплани ҳисоблаш марказининг олимлари республикада коммунал-маиший эҳтиёжларга сарфланадиган ёқилғи миқдорини прогноз қилиш комплексини ишлаб чиқа бошладилар.

(ТАСС мухбири). Киев.

Адабиёт ва санъат

Талабчан режиссёр

Боғбон янги эккан ниҳолини парвариш қилса, шоир ўйларини қанча, авайлаб етилтирса, режиссёр ҳам бебаҳо созининг доим ёқимли бўлишини, тингловчиси юрагининг чуқур жойларига бориб етишини истэйди. Маҳкам Муҳамедов ҳам ўзининг бутун қобилиятини, ижодий фаолиятини телережиссура санъатига бағишлаган санъаткорлардан бири. У ўрта мактабни тугатгач, театр ва рассомчилик институтига ўқишга кирди. Ҳақиқий санъатга йўлланма шу ердан бошланди.

Беш йиллик ўқув йили давомида ўткир зеҳни, идроки уни режиссура маҳорати усталарининг билими ва тажрибаларини пухта ўрганишга ёрдам берди. 1958 йил Маҳкам Муҳамедов институтни муваффақиятли тугатиб, Тошкент телестудиясига йўлланма олди. Аввало режиссёр ёрдамчиси лавозимидан бошлаб, кўп ўтмай режиссёр ассистенти даражасига кўтарилди. Бу давр ичида телевизион режиссуранинг сирларини ўрганди ва кичик эшиттиришлар тайёрлаб, ўз маҳоратини оширди.

Маҳкам хушчақчақ, дилкаш йигит. Бироқ иш вақтида бутунлай бошқача — қаттиққўл муаллим, талабчан ўртоқ. У бирор асарни қўяр экан, асарда банд бўлган актёрни ижодий ишлашга мажбур этади. Бошқача қилиб айтганда, актёр ижро этаётган образининг ҳамма ҳолатларини, унинг ҳамма кечинмаларини энглаб, шу образ ҳолатига кириши керак. Ниҳоят актёр ҳақиқий ҳолатни топади. Шунинг учун ҳам Маҳкам постановкаларида табиийлик устун туради.

Маҳкам саҳналаштирган Комил Яшиннинг «Генерал Раҳимов». Асқад Мухторнинг «Давр менинг тақдиримда», Назир Сафаровнинг «Шарқ тонги», Максим Каримовнинг «Қалам қошлигим», Тўхтабулат Абдимўминовнинг «Шикоятга ўрин йўқ» каби постановкаларини кўрган томошабинлар редакцияга ёзган хатларида асарнинг чуқур мазмуни ва ғояси, режиссёр ва ижрочиларнинг маҳоратига тасанно айтиб, қайта кўрсатишларини сўраганлар. «Шикоятга ўрин йўқ» телепостановкаси ҳақида драматургнинг ўзи режиссёрга юборган телеграммасида: «Сиз асар мазмуни ва ғоясини тўла тушунгансиз ва шунинг учун ҳам экран томошабинларига асарни жонли образлар орқали жуда ёрқин, аниқ ва мукаммал кўрсата олдингиз» — деб ёзди.

Маҳкам Муҳамедов саҳналаштирган Нозим Ҳикматнинг «Ҳокисор», Чингиз Айтматовнинг «Биринчи ўқитувчи». А. Толстойнинг «Рус характери», Тургеневнинг «Ошга ўртоқ», Л. Толстойнинг «Кавказ асири», В. Розовнинг «Шодлик излаб», каби ажойиб телепостановкалари ҳам томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Маҳкам Муҳамедов ҳозир студиянинг бош режиссёри. Унинг катта-катта режалари, мақсадлари бор. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига атаб Парда Турсуннинг «Биринчи ўқитувчи» романини, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Майсаранинг иши» комедиясини В. И. Лениннинг юксак фазилатларини ўз шеърларида тараннум этган шоирларнинг чиқишларини суратга олиш устида ишламоқда.

С. ҲУСАНОВ.

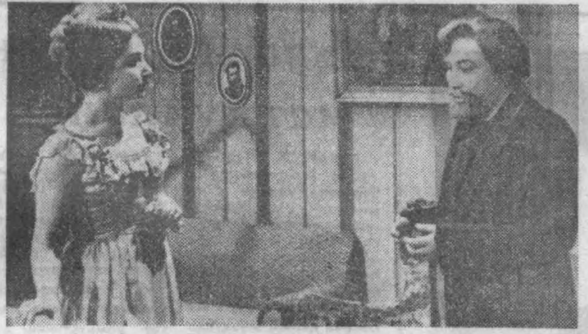

Суратда: Тургеневнинг «Ошга ўртоқ...» асари асосида тайёрланган телеспектаклдан кўриниш. Д. Хўжаева фотоси.

•ТАҚРИЗ
ГЎЗАЛЛИК ОЛАМИ

Андижон қаламкашларининг ҳар бир янги асари эндиликда республикамиз кенг жамоатчилигининг эътиборини қозонмоқда. Шоир Олимжон Холдорнинг яқинда Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриёти томонидан нашр қилинган «Андижон сулуви» китоби ҳам фикримизнинг далили бўла олади.

Шоирнинг бахти халқнинг бахти билан, тақдири билан боғлиқ. Олимжон ана шу халқ ҳақида, эришаётган ажойиб ютуқлар ҳақида, пахтакор, нефтчи. чорвадорлар меҳнати, ёшларимизнинг Фарғона тонгидек мусаффо севгилари ҳақида яхши ният билан қалам тебратмоқда. Китобдаги «Менинг фалсафам», «Сабр ҳақида», «Дўппи», Ўтган кунлар», «Жала», «Аввал у кўчатга қўйдилар ҳавас», «Сўқмоқлар», «Излар», «Сўнгги йўл.» «Туман», «Баъзи одамлар», «Унутиб» каби шеърлари беихтиёр узоқ ўйлашга. уларнинг ҳар бири ҳақида жиддийроқ мулоҳаза юритишга, шоир фалсафасига қизиқиб қарашга мажбур этади. «Дўппи» шеъри бу жиҳатдан муваффақиятли чиққан.

Бошимда чақмоқдек
чўстнинг дўпписи.:
Буни совға қилган
чевар қиз эмас.
Онажоним тиккан,
шунинг - чун туси,
Гули ва жилоси
асло ўзгармас.
У тушмас бошимдан,
бошимда ҳар кун,
Унда онам қўлин
кўриб тургайман.
Худди шу дўппидек,
она ҳурматин,
Бошдан ҳам юқори
олиб юргайман.

Тўпламдаги жуда кўп шеърларда майин лирик оҳангдорлик, ихчамлик. равонлик ва соддалик кўзга ташланади.

Шоир ўз Ватанига хизмат этишни, халқига бир умр содиқ қолишни орзу қилади. Менимча, ана шу орзу ва эзгу ният Олимжонни ҳам бетиним изланишга, ҳаёт лавҳаларини янги бўёқлар ва воситалар билан, ҳеч ким тополмаган қирраларни излаб топишга чорлаяпти.

Олимжон ўз шеърларида демоқчи бўлган фикрни тугал айтиб қўймайди. У ўқувчига ҳавола қилади. «Кечир мени», «Ойдин кечалар», «Шўхлигим қурсин». «Ҳар кун тонг-ла жўнайман ишга», «Пешонага тушган бир чизиқ», «Уни севган мен бебош», «Елғизлик» каби қатор шеърлар ана шулар жумласига киради. Олимжон поэзиясининг ўзига хос лирик кучи, халқчиллиги бор. Унинг халқ йўлида ёзган «Куллалик», «Олтинкўлнинг олмаси», «Андижон сулуви», «Мушоира» каби шеърларидан шоирнинг фольклор намуналаридан тўла баҳраманд бўлаётганлигини кўрсатади.

Биз ҳамшаҳар шоир Олимжон Холдорнинг ижодда янги-янги уфқларни забт этишига тилакдошмиз.

Қ. АЗИЗОВ.
Андижон Давлат педагогика институтининг доценти, филология фанлари кандидати.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг биноси.

Борис ПАРМУЗИН.

ОҚ ЙЎЛ „ҒУНЧА“

Республика рус тили ва адабиёти институти йирик илм даргоҳларидан бири. Ҳар йили бу ердан юзлаб мутахассислар ҳаётга йўлланма оладилар. Улар билим олиш билан бирга турли тўгаракларга қатнашиб, маданият, фан, санъат ҳақидаги тушунчаларини кенгайтирадилар. Жумладан, ўтган йили институтда бадиий ҳаваскорлик тўгараги тузилиб, унга «Ғунча» деб ном берилган эди. Бугунги кунда тўгарак аъзоларини шаҳримизнинг кўпгина жойларида яхши билишади. Улар қисқа вақт ичида «Пахтакор», «Оқтепа» маҳаллаларида, 81-мактабда, 49-сайлов участкаси сайловчилари ҳузурида бир неча бор концерт кўрсатдилар. Шунингдек, қўшни олий ва ўрта ўқув юртлари талабалари ҳам «Ғунча»нинг куй ва қўшиқларини тинглашга муваффақ бўлдилар.

Тўгарак қатнашчиларининг ҳаммаси ҳам ўзига яраша истеъдод ва маҳоратга эга. Баҳтиёр Камолов, Одилжон Шукуров, Собирниёз Матназаров, Гавҳар Дўстжонова, Халима Ниёзова сингари ёқимли ашула ва рақс ижрочиларининг чиқишлари доим гулдурос қарсаклар билан олқишланади.

— Эрта-индин шаҳар фабрикалари ишчиларига концерт қўйиб бермоқчимиз,— дейди тўгарак раҳбари Рўзимат Шерматов. — Келгусида қилинадиган ишлар, режалар кўп. Доҳиймиз В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейи нишонланадиган улуғ кунга қадар тўгарагимиз ўнлаб корхона, муассаса, ўқув юртларда концерт қўйиб беради. Бу бизнинг шонли юбилейни муносиб кутиб олишга қўшган ҳиссамиз бўлади.

Р. ЗАРИПОВА.

СУРАТДА: Тўгарак аъзолари машғулот пайтида.

Р. Матёқубов, фотоси.

Лирик этюдлар

НАВРЎЗ ТОНГИДА

Табиат қиш бўйи тупроқ остида чевар қўли билан тўқилган зар гиламини она ер устига тўшади: зангори барра майсалар, сап-сариқ қоқигуллар, тўқ сиёҳранг гунафшалар, чўғдек ловиллаётган лолақизғалдоқлар. оч пушти, қизғиш, сарғиш, кўкиш бўтакўз-чечаклар, номини мен билмайдиган яна аллақанча гулгиёҳлар саҳарги шудрингда «ялт-юлт» товланиб оламга жамолини кўз-кўз қилади.

Саррин шаббода тоғ чўққиларидаги қор — музларнинг салқинини, ҳар турли гул-чечакларнинг илк муаттар исини, баланддан тушаётган шалолаларнинг зарраларини, сайроқи қушларнинг навосини бир-бирига қўшиб. табиатнинг сеҳрли гулдастасини келтиради. Ҳаётбахш тупроқдан униб чиққан қўнғироқсимон майда гулу чечаклар нафис чалинаётгандек садо берадилар.

Суюклим Нилуфар дунёни унутиб қўйгандек бошини эгиб, табиатнинг ранго-ранг гиламини томоша қиляпти. У, наврўз гўзаллиги ичида гулларнинг гули, наврўзнинг келини, тонгнинг ердаги қуёшига, фариштага ўхшаб турибди. Мен ундан ўн-ўн беш қадам нарида гўё суратини чизмоқчидек тикилиб, оловранг ҳарсангтош устида ўтирибман.

—Нилуфар — дедим унга. — гул — чечакларга кўп тикилманг.

— Нега? — худди бир нарсадан чўчигандек ҳис билан чарақлаб қаради у.

— Кўзингизнинг нурини олиб қўяди, — дедим нима гап топишни билмай.

У кулди. Йўқ, кулмади, ғунчадек бежирим лабида тўққизил атиргул очилиб кетди, кейин унинг икки барги пирпиради:

— Бу ёққа келинг.-:

Ёнига бордим. У охиста эгилиб майсалар орасида мунис бошини ерга солинтириб турган сўлим чучмомани кўрсатди:

— Қаранг. чучмома она ерга таъзим қиляпти, — деди Нилуфар овози кумушдек жаранглаб, — мен чучмоманинг шунақа туришини жудаям яхши кўраман.

Табиатнинг ажойиб мўъжизаси! Кичик бир гул, қолаверса умри ғоят қисқа чучмоманинг она — Ерга таъзим қилиб туриши мени лол қолдирди. Бошимни қуйи эгдим:

—«Эй, Момо Ер, — дедим ичимда, — менинг ҳам қалб сўзларимни эшит! Сен бизни ўстирдинг, улғайтирдинг, муҳаббат деган улуғ куч бердинг. Сенинг гардингни кўзимга суртаман. сен муқаддас тупроғимсан, онамсан!»

Шу хаёл билан Нилуфарга қарадим. У ҳамон чучмомадан кўз узмас. ёйсимон қайрилма киприкларида тиниқ бир томчи илиниб, симобдек титраб, пирпираб турар эди. Томчи «чак» этиб чучмома устига тушди-ю, юмалаб тонгги шудрингларга қўшилиб кетди. Нилуфар чучмомадек сўлим жилмайди, тоғ ортидан олтин бошини она — Ерга эгиб қуёш чарақлади.

КАБУТАР

Ён қўшнимизнинг ўғли Одилбек кабутар боқар эди. У катта йигит бўлиб аллақайси шаҳарга ўқишга кетди, кабутарларини эса ҳар кимларга бериб юборди.

Мен унинг кабутарлари ичида тумшуғи узун, кўкси товус патидек жилоланадиган, қанотлари кулранг оқиш бир кабутарни яхши кўрардим, уни «чинни кабутар» деярдим.

Бир кун бундай қарасам, Одилбекларнинг ҳовлисидаги балиқтутда ўша кабутар турибди. «Ие, чинни кабутар қайтиб келибди-да» деб қўйдим ва нимагадир кўнглим хушнуд тортиб кетди.

Шундан кейин, бу кабутарни болалар матраб билан ушлаб, қанотларини қайириб олиб кетишаётганини бир неча марта кўрдим. Лекин чинни кабутар икки-уч ойдан-кейин яна қайтиб келаверар. болалар эса уни тутиб олиб кетишаверар эди.

Аммо бир куни чинни кабутар кўринмай қолганини сездим. У биронтасининг уйига ўрганиб кетган бўлса керак, деб ўйладим.

Эски маҳалламиз бузилиб. ўрнига кўп қаватли бинолар қурилди, кўпчилик хонадонлар бошқа жойга боришни истамай маҳалланинг ўзига қурилган уйларга кўчиб киришди. Энди эски маҳалладан, синчлик-кесак уйлардан ном-нишон йўқ эди. фақат Одилбекларнинг бир туп балиқтути улкан бинолар ўртасида кўмкўк барг ёзиб турарди. Одилбекнинг ота-онаси бешинчи қаватда, биз билан ёнма-ён секцияда яшашарди.

Орадан беш йил ўтди. Одилбек катта шаҳардаги ўқишни тугатиб, инженер бўлиб қайтиб келди.

Бир дам олиш куни Одилбек иккаламиз балконда гаплашиб тургандик, балиқтутга каттагина кабутар келиб қўнди. Мен дарров танидим. Тумшуғи узун. қанотлари кулранг—оқиш, кўкси жилоланаётган бу кабутар ўша-чинни кабутар эди.

—Одилбек, ана кабутарингиз, — деб юбордим беихтиёр, — бу ўша сиз боққан кабутар- ку.

Одилбек бир дақиқа балиқтутга боқиб қолди, кабутарни таниди шекилли «қулт» этиб ютинди.

— Ўша, —деди у.— худди ўшанинг ўзи..

Мен чинни кабутарга тикилдим. У атрофга қарар, эски кулбасини қидирар. «яшаган жойим шуми, бошқами?» дегандек балиқтутнинг жимжима пўстлоғини чўқилаб кўрар, атрофдаги улкан биноларга боқар эди. Мен беш йилдан кейин эски уясини қидириб келган шу оддий қушга ҳайратланиб, «Булбул чаманини. одам ватанини» деган ҳикматнинг бежиз айтилмаганини эсладим.

Одилбек боятдан бери хаёлга берилиб турарди. У менинг қараётганимни сезиб, секин гапирди:

— Ажойиб кабутар.. Эски кулбасини қидириб келибди. Назаримда, у менинг ёшлигимни қидириб юрганга ўхшайди, ёшлик эса ўтиб кетди.

Кабутар эгасининг овозини таниганлек кўксини тўлатиб «ғурр — ғурр» қилди-да ҳавога парвоз қилди.

Тўлқин РАСУЛОВ.

Тонг

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Томчилади совуқ ёмғир шивалаб,
Ҳўл брезент елда учди елкандай.
Кеча бу ер ётар эди шўралаб,
Яйраб кетди бағрига биз келганда.
Гулхан тутунига қоришади тун.
Тушимизга кирар боғ, ўйноқи сув,
Даштда меҳнат оғир, яшамоқ қийин,
Лекин биз ҳам сира билмаймиз қўрқув.
Бу ерда гармсел увлаган фақат,
Мирзачўл бетига тушган ажинни,
Гармсел, гармсел силаган фақат,
Жаҳаннам аташган шу-чун номини.
Гиёҳлар ҳиди-ю май тароватн,
Баногоҳ уйғотди чўлни уйқудан.
Демак биз сингари қайнаб ғайрати,
Шиддаткор баҳор ҳам келди субҳидам.
Тупроққа ўғридай яширинган шўр,
Бугун ялтиллайди сувнинг юзида.
Офтоб ҳам қизишиб тўкиб ташлар нур,
Учқун сачраб кетар оташ кўзидан.
Қамиш, тикан ўсган жойларда ҳозир,
Ғўза чайқалади, қиздай танаси.
Далалар ариққа лабини босиб,
Култ-қулт сув ютади қониб ташнаси.
Чироқ ёқилади, ойналарда нур,
Лампочка нуридан йўллар чароғон.
Ҳатто чаноқларга шуъла тўкилур,
Юлдузлар живирлар кумуш чаноқдан.
Тун чўчиб тушади, қаршингда шу кез,
Чарақлаб кетади мирзонинг чўли.
Шунча ёруғ берди битта қора кўз —
Йигитнинг рубильник бураган қўли.
Ким энди саҳроим гунг дея олар,
Яшил чўл бағрида хонадонимиз.
Қучоқлашиб қолса ёш-ёш ниҳоллар,
Қуёш кўрмаганга олиб қисар кўз.
Қатор-қатор ғўза тупи шовуллаб,
Олисларга чопиб кетмоқда гўё.
Кўкда қизил шафақ ёнар ловуллаб,
Қуйдай таралди чўлга бир садо.
Тонгда уйғонади хушнуд қир, ува,
— Ассалом!— деб сўзлар улуғ Москва.

Ю. Шомансур таржимаси.

Фазилат Шукурова Ўзбекистон Давлат филармониясининг истеъдодли солисткаларидан. У Софияда бўлиб ўтган IX студент IX жаҳон фестивалида қатнашди. Ҳозир Фазилат Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтида чанг класси бўйича дарс бермоқда.

СУРАТДА: Фазилат Шукурова.

Ж. Раззоқов фотоси.

• Ёш талантларимиз
ОРЗУСИ УШАЛАЁТГАН ЙИГИТ

Куй инсон қалбини сеҳрловчи, завқига-завқ, орзуларига, қанот берувчи табиат мўъжизаларидан биридир. Куй тингламаган, куйга муҳаббат қўймаган одам йўқ бўлса керак. Шунинг учун ҳам халқимиз созанда - хонандаларни, ажойиб машшоқларни севадилар, ардоқлайдилар. Кейинги беш-олти йил ичида санъаткорларимиз қаторига бир неча ёш созанда ва хонандалар қўшилди. Бу ўзбек миллий санъатининг гуркираб ўсаётганидан далолат беради.

Ана шундай талантли ёш созандалардан бири Рустам Неъматовдир. У ўрта мактабда ўқиб юрганидаёқ музикага ҳавас қўйди. Ўқитувчиси Фаррух ака Мирусмонов уни Глиэр номидаги музика мактабига киришга даъват этди. Кўп ўтмай мактабга қабул қилинган ёшлар орасида Рустам ҳам бор эди.

У, бу мактабни 1957 йилда имтиёзли аттестат билан тугатганлиги, учун. интилиш ва зўр ҳавас уни олий санъат даргоҳи—Тошкент консерваториясига етаклади.

Консерваторияда Рустам устози. маҳоратли санъаткор Фозил Харратов раҳбарлигида санъатнинг энг мураккаб сирларини ўрганади. Устозлари ҳар қандай куй топширишидан қатъий назар, уни моҳирона ижро этади.

Ўқиш билан бирга олган билимларини амалда синаш учун Рустам Неъматов Ўзбек давлат филармониясига чангчи созанда бўлиб ишга кирди. 1962 йили консерваторияни муваффақиятли тугатган Рустамни шу ернинг ўзида ишга олиб қолишди. Талантли санъаткор бир неча бор Россия Федерацияси, Украина, Кавказ республикаларида гастролда бўлиб. ўзбек миллий ва Ғарбий Европа куйларини маҳорат билан ижро этди, санъат шинавандаларини олқишига сазовор бўлди. 1963 — 1967 йилларда СССР халқ артисти Галия Измайлова «Дунё халқлари ўйини» ансамблини ташкил этди. Бу ансамблда Рустам ҳам қатнашиб, Узоқ Шарқ ва Сибирь ўлкаларида сафарда бўлди.

Рустам Неъматов 1966 йилда Венгрияда ўтказилган Ўзбекистон маданияти декадасида қатнашди. Қардош элда ўзбек санъатига юқори баҳо берилиб. кўпгина санъаткорлар қатори Рустам ҳам «Фахрий ёрлиқ» билан тақдирланди. Рустам кўпроқ дилнавоз, кишига хуш ёқадиган ёқимли, нафис куйларни ижро этишни ва ижод қилишни севади. Ўзининг куйлари билан инсонлар қалбида севинч, чеҳраларида табассум барқ уришини истайди.

Биз «зангори экран» ва радио тўлқинлари орқали чангда ижро этилган ўзбек классик куйларидан «Муножаат», «Насрулло таронаси», қардош республика композиторлари Хачатуряннинг «Гопак» асари, Визелнинг «Кармен» операсидаги фантазияси. Чайковскийнинг «Рус рақси» асарларини бир неча бор эшитганмиз. Бу куй ва асарлар ҳам Рустамнинг репертуарларидан ўрин олган.

Истеъдодли ёш созанда айни бир вақтда мураббий ҳамдир. У бир неча йиллардан буён В. И. Ленин номидаги республика хотин-қизлар билим юртида ишлаб келяпти. Рустам келажак ёш авлод педагогларига ўз тажрибасини аямай. сидқидилдан ўргатмоқда.

Рустам Неъматов ўзи босиб ўтган машаққатли лекин ўта завқли ҳаёт йўлини ўйларкан, азиз устозлари — концертмейстр Ю. И. Яковлевани, доцент Аҳмад ака Одиловни ва халқ чолғу кафедрасининг раҳбари А. И. Петросян номларини ҳамон ҳурмат билан тилга олади. Уларнинг ижрочилик санъатлари ва маҳоратлари йўлидан боришга интилади.

Ёш созанда ҳамиша ўз устида ишлайди, изланади. У мақом куйи ёки ўзбек ва Ғарбий Европа асарларини олиб чангга мослаштиради, ўрганиб такомиллаштиради.

Рустам Неъматов ҳозирги кунда «Симфоник опера бўлими» факультетини ҳам тугатиш арафасида турибди. Унинг келажакдаги орзулари катта. Рустам театрда дирижёр соҳасида ишлаш ниятида тинмай ижодий ишлаб келяпти. Унинг бу орзуси ҳам ушалишига тилакдошмиз.

З. ШОМАНСУРОВА.

Суратда: (ўнгда) ёш санъаткор Рустам Неъматов 1966 йилда Венгрияда ўтказилган Ўзбекистон маданияти декадасида «Насрулло таронаси» куйини ижро этмоқда. Чапдаги суратда эса у Визелнинг «Кармен» операсидаги фантазияни машқ қилмоқда.

ОҲАНГЛАРДА—ЛЕНИН

Бепоён мамлакатимизнинг барча кишилари қатори Республикамиз музика соҳиблари—композиторлар ҳам В. И. Ленин туғилган кунни муносиб кутиб олиш учун тайёрланмоқдалар. Кuни кеча филармониянинг Свердлов концерт залида янги ёзилган куй ва қўшиқлар кўриги бўлиб ўтди.

Кўрик ёш композиторлардан Сайфи Жалилнинг «Октябрнинг 50 йиллигига» вокал симфоник сюитаси билан бошланади. Сўнгра ёш композитор, Тошкент Давлат консерваторияси 3-курс композиторлик бўлими студенти Аъзам Солиевнинг Ленин комсомолининг 50 йиллиги юблейига бағишланган «Патетик увертюра»си жаранглайди. Кўрик охирида Александр Берлиннинг «Уруш ҳақида баллада»си овоз ва оркестр учун ижро этилди. 4 қисмдан иборат бу асарда Улуғ Ватан уруши йиллари, қаҳрамонлик, ватанпарварлик куйланади.

Асарлар кенг муҳокамадан сўнг оммага тақдим қилишга қабул қилинди.

Жаҳон ойнаси

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ВОҚЕАЛАР

Эйзенхауэрнинг васияти

Америка байроқлари бутун апрель ойи давомида эгилиб туради. Қўшма Штатлар кўпгина инфаркт, операция ва асоратлар қолдирган таъсирларга қарши сўнгги кураш олиб бориб енгилган генерал Дуайт Эйзенхауэрга ўзининг сўнгги ҳурматини изҳор этмоқда.

Эйзенхауэр америкаликлар ва дунё хотирасида иккинчи жаҳон уруши даврининг машҳур лашкарбошиси ва совуқ урушнинг шуҳратсиз даврларидан бири вақтидаги АҚШ президенти сифатидагина сақланиб қолмайди. У 1961 йилнинг 17 январида Оқ уйни Жон Кеннедига топшираётиб халққа мурожаат қилиб ёзган охирги мактубининг автори сифатида ҳам Америка тарихига киражак.

Американлик мактаб ўқувчиларининг кўплари Жорж Вашингтоннинг 1796 йил 19 сентябрида ёзган хайрлашув мактубларни ёддан биладилар. Лекин барча катта ёшли американликларнинг эсига Эйзенхауэрнинг АҚШда ҳарбийлар ва ҳарбий монополиянинг ўсиш хавфи, бу икки куч — «Улкан ҳарбий машина ва «Улкан ҳарбий саноат»нинг бирлашиб Эйзенхауэр томонидан «Ҳарбий-саноат комплекси» деб аталган кучга, яъни милитаризмнинг мудҳиш кучига айланиб кетиш хавфи тўғрисидаги охирги огоҳлантиришини қатъий туриб эсга олишни тавсия этиш мумкин. Иш бошидан кетаётган президент ҳар бир шаҳарда, штатнинг ҳар бир муассасида, федерал ҳукуматнинг ҳар бир идорасида бу куч таъсири иқтисодий, сиёсий ва ҳатто маънавий жиҳатдан сезилиб турибди» деб кўрсатган эди.

Эйзенхауэр қуролсизланишни мушкул аҳволдан чиқиш йўли деб билди ва қуролсизланишни «доимий буйруқ берувчи» деб ҳисоблади. Бу генерал урушни «лаънати нарса» деб ҳисоблади ва «Менинг касбимдаги кишилар абадий ишсиз қоладиган» вақтлар келади деб ишонч билдирди.

Бу сўзлар билан Эйзенхауэр президентлик қилган йилларда АҚШ давлат секретари бўлиб турган Жон Фостер Даллеснинг қилаётган ишлари ўртасидаги тафовутни ҳозир қайд қилиб ўтирмаймиз. Ундан кўра ўшандан буён ўтган йиллар ичида Эйзенхауэр огоҳлантиришларининг тақдирини кузатиш ўринлироқдир.

1963 йилда журналист Жим Лукач дам олишга чиққан президентга «ҳарбий-саноат комплекси»нинг эволюциясига доир савол берган эди. Эйзенхауэр аҳвол ёмонлашди ва ҳарбий монополия «турмушимиз асосининг ўзига» таҳдид қилабошлади, деб жавоб қайтарди.

Шундан кейинги йилларда хавф ошаборди. Президент Кеннеди кейинги ҳарбий бюджетни 10 миллиард долларга, президент Жонсон эса яна 30 миллиард долларга оширди. Натижада АҚШнинг ҳозирги ҳарбий бюджети Эйзенхауэр вақтидагига қараганда икки баравар кўпроқ бўлиб қолди. «Бизлар. — деган эди яқинда собиқ вице-президент Губерт Хэмфри, — президент Эйзенхауэр айтган ҳарбий-саноат комплекси анча таъсир кўрсатаётган шароитда яшаяпмиз...»

Америка жамоатчилиги мамлакатда милитаризм кучларининг ўсишидан аллақачондан буён хавотирда. Бу темада ёлғиз либерал ва сўл матбуотдагина китоблар ёзилиб, мақолалар эълон қилинаётгани йўқ. Корчалонларнинг «Гарверд бизнес ревью» деб аталган илмий журнали ҳам: «Ҳарбий-саноат комплексимиз томонидан ўсаётган хавф» деган сарлавҳа остида мақола ёзитди.

Энг актив публицистлардан бири ва шу билан бир вақтда физик-атомчи Рольф Лэппнинг айтган сўзини Америка жамоатчилигининг энг типик кайфияти сифатида келтириш мумкин. У: «президент Эйзенхауэрнинг ҳарбий-саноат комплекси тўғрисидаги огоҳлантириши пайғамбарлик бўлди. Бу комплекс занжирли реакцияни тартибга солиб турувчи воситалари бузилиб, қудратининг ўсиш жараёнини тўхтатиш имкониятидан маҳрум бўлган ядро реакторига ўхшаб қолиши мумкин».

Кейинги вақтда жамоатчиликнинг безовталаниши конгресснинг кўпгина аъзоларига ҳам таъсир этди. Бу одатдаги ҳодиса албатта. Чунки Америка урушқоқлари Капитолия тепалигини истило қилинган орқа томон деб ҳисоблаб келмоқда. Сенатор Жорж Макговерн ҳарбий-саноат комплексининг бу таъсирини «АҚШда энг жиддий ички хавф» деб баҳолади. Сенатор Альберг Гор Никсон ҳукуматининг ракетага қарши мудофаа системасини қуриш ҳақидаги қарорини «ҳарбий-саноат комплексининг Оқ уйда эришган ғалабаси» деб баҳолади.

Америка қонунчилари мудофаа министрлигининг фаолияти ва унинг мамлакат ташқи сиёсатига таъсирини текширишмоқчи бўлишяпти.

Президент Эйзенхауэр ўзининг ҳарбий-саноат комплекси таъсирининг ўсиш хавфи ҳақидаги огоҳлантиришининг пайғамбарликка айланишини истамаган эди. У бу хавфнинг олдини олиш учун огоҳлантирган эди. Аммо ҳозирча даҳшатли милитаризм ҳамон ўсишда давом этмоқда.

Геннадий ГЕРАСИМОВ,
АПНнинг сиёсий шарҳчиси.

Студентлар съезди

САН-ХОСЕ. Коста-Рика университетлари студентлари федерациясининг XI миллий съезди ўз ишини тамомлади. Съездда 300 дан ортиқ делегат қатнашди. Съезд қатнашчилари халқаро, умуммиллий проблемалар ва студентлар ҳаракатига доир проблемалар юзасида қилинган докладларни маъқулладилар. Съезд қарорлари студентларнинг бу йилги кураш программаси бўлади.

Съезд қатнашчилари Америка компанияларининг мамлакатдаги зўравонлигига қарши чиқдилар.

Съезд сўл сиёсий партияларни тақиқлаш учун асос бўлаётган қонунларнинг қайта кўриб чиқилишини талаб қилди. Студентлар халқ оммасининг иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий турмуш шароитларини яхшилаш учун курашда студентлар ҳаракати билан касаба союз ташкилотларининг тағин ҳам яқин иттифоқини ўрнатишни ёқлаб чиқдилар.

Съезд иштирокчилари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг босиб олинган араб территорияларидаги Исроил қўшинларини чиқариб юбориш тўғрисидаги резолюциясини қўллаб қувватладилар.

МИШЕЛЬ ДЕБРЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. НАТО кенгашининг сессиясида қатнашмоқ учун бу ерга келган Франция ташқи ишлар министри Мишель Дебре миллий матбуот клубида нутқ сўзлади. Дебре халқаро муносабатлар тўғрисида гапириб, «блоклар ўртасидаги мухолифлик мамлакатлар ўртасидаги кескинликни юмшатиш билан алмаштирилиши лозим», деб айтди.

«Франция,— деб таъкидлади у,— Атлантика Иттифоқи доирасидаги «бирлашув» ни қатъиян рад қилади ҳамда ўз мудофааси масалаларини ўзи ҳал қилиш ва ўз сиёсатини ўзи назорат қилиш ниятидадир.

Дебре Франциянинг Совет Иттифоқи билан, шунингдек, Европадаги бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатлари ривожланиб бораётганлиги хусусида мамнун бўлиб гапирди.

Франция ташқи ишлар министри НАТО аъзолари ўзларининг ташқи сиёсатини ва ўзларининг социалистик мамлакатларга нисбатан муносабатини белгилашда мустақил бўлишлари лозим, деб айтди.

Англия аҳолиси Британия мустамлакачиларига қарши қатъий кураш олиб боришини давом эттиряпти.

Суратда: намойишчилар Ангилияга мустақиллик ва озодлик талаб қилувчи плакатларни кўтариб олишган. ЮПИ — ТАСС фотоси.

Тинчликсевар кучларнинг муваффақияти

КАНБЕРРА. Кейинги ойларда бир қатор ёшлар ташкилотлари касаба союз арбоблари ва ҳатто парламент аъзолари бўлган баъзи бир сиёсий арбоблар Мельбурн маъмурларига ошқора дағдаға қилиб, Австралия ёшларини Вьетнам халқига қарши урушида қатнашмасликка ва бунинг учун Австралия армиясига кирмасликка даъват этувчи варақалар ва рисолаларни ошкора равишда тарқатдилар. Ўнлаб намойишчилар қамоққа олинди, уларнинг кўплари судга берилди.

Полиция репрессиялари Австралиянинг кўпгина йирик шаҳарларида қаҳр-ғазаб ва норозилик уйғотди. Муниципал маъмурлари жамоатчиликнинг тазйиқи билан Вьетнамдаги урушни тўхтатиш тарафдорларини таъқиб қилишга асос қилиб олинган қоидаларни бекор этишга мажбур бўлдилар. Бу — Австралия тинчликсевар кучларининг муҳим ғалабасидир.

Цейлон пойтахти Коломбода «Тунгсрам» маркали электролампа ишлаб чиқарадиган завод ишга туширилди. Бу корхона Венгриянинг иқтисодий ва техника ёрдами билан қурилди. Завод йилига 6 миллион электролампа ишлаб чиқаради ва Цейлоннинг шу хил маҳсулотларга бўлган талабини тўла қондиради.

СУРАТДА: тайёр «Тунгсрам» электрлампаларини қоғоз халтачаларга жойлаш пайти.

В. Шклябин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Якдиллик билан маъқулланди

БУХАРЕСТ. Ажерпресс агентлиги хабар берди: Румыния Улуғ миллат мажлисининг ташқи сиёсат комиссияси Варшава шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Европадаги ҳамма мамлакатларга мурожаатномасини муҳокама қилиб, маъқуллади. Комиссия шу мурожаатномани Румыния Социалистик Республикаси Давлат кенгаши муҳокамасига тақдим этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Улуғ миллат мажлисининг мудофаа масалалари билан шуғулланувчи комиссияси Варшава шартномаси ташкилотининг мудофаа структурасини ва бошқарув органларини янада такомиллаштириш юзасидан сиёсий маслаҳат комитетининг Будапештдаги кенгашида қабул қилинган ҳужжатларни маъқулади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио

14 апрель

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Республикада балиқ кўпайтириш резервлари» деган суҳбат (русча). 18.10 В. Моцарт Си бемоль мажор симфонияси. 19.20 «Дўстларимиз куйлари» деган концерт. 20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча) 21.10 Экиш илғорлари учун концерт. 21.55 «Саломатлик — туман бойлик (ўзбекча) 22.30 «Янги ёзиб олинган асарлар». Сент-Экзюпери. «Кичкинтой шаҳзода» повести асосида радиоинсценировка (ўзбекча).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Б. Гиенконинг иккинчи симфонияси. 19.30 Тошкент Давлат консерваториясн студентларининг концерти. 20.00 С Азимовнинг «Менинг дўстим» деган ҳикояси (тожикча). 20.20 Мақомлардан парчалар. 21.00 Ҳ. Шарипов. «Боғ кўча болалари» радиокомпозицияси (ўзбекча). 21.40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

15 апрель

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 8.25 Пахтакорлар ҳақида қўшиқлар. 9.30 Чайгчи Р. Неъматов чалади. 10.10 Эстрада чолғу миниатюралари. 10.30 А. Козловский. Иккинчи қорақалпоқ сюитаси. 11.15 «Фан ва ишлаб чиқариш». Ипакчилик институтидан репортаж (ўзбекча). 11.30 Ўзбек операларидан парчалар. 12.45 М. Ляховскийнинг «Деҳқон» деган радиоочерки (русча). 13.30 К. Шульженко ва В. Трошин куйлайди. 15.15 «Саҳнада — замондошимиз» деган радиокомпозиция (ўзбекча). 16.10 Ўзбекистон композиторларининг ижоди. Сайфи, Жалил. 16.50 «Правда» газетасининг обзори.

18.00 «Экиш илғорларига тенглашайлик» деган эшиттириш (русча). 18.10 Рақс куйлари. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Кекса ижрочилар концерти. 20.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). 21.10 Экиш илғорлари учун концерт. 22.20 Куйлардан-куйларга (ўзбекча). 22.40 Севимли ёзувчилар радиокутубхонаси. Берди Кербобоев. «Дадил қадам» романидан парча (ўзбекча). 23.15 Дам олиш концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Баҳор куйлари ва қўшиқлари. 9.15 Реклама ва эълонлар.

19.00 Ойдин. «Гулсанам» радионовелласи (ўзбекча). 19.30 Совет Армияси жангчилари учун концерт (русча). 20.00 Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. 20.30 Қорақалпоқ куйлари. 20.50 «Янги уфқлар сари». Болгария радиосининг эшиттириши (ўзбекча). 21.00 М. Ю. Лермонтов. «Тамань» радиоинсценировкаси (ўзбекча). 21.40 Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 «Йиллар ва қўшиқлар» деган эшиттириш (русча). 14.30 Театр микрофон олдида. Уйғун. «Қалтис ҳазил» (русча). 17.30 Симфоник куйлар.

Телевизор

14 апрель

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Болалар учун. «Қувноқ поезд». 18.25 Телевизион янгиликлар. 18.40 Совет Армияси жангчилари учун эшиттириш. 19.00 Тошкент шаҳар комсомол ташкилотининг 50 йиллиги олдидан. «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ёшлигимиз экранда». 19.45 Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида:

19.50 Телевизион янгиликлар. 20.05 Экиш агрегатларидан унумли фойдаланайлик! 20.25 «Оталар ери». Бадиий фильм. 21.50 Телевизион театр. Фарҳод Мусажонов. «ҲАЁТ БЎСАҒАСИДА».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Болгария музикаси ҳафталиги олдидан. (Концертнинг иккинчи бўлими. 21.00 «Пионерия» телевизион агентлиги 21.30 Миллионлар ленинча университети. Фалсафа. В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари ва унинг фалсафа тараққиётидаги роли. 22.00 Совет ва чет эл кўп серияли телевизион фильмларининг фестивали. «Угрюм-дарё». Фильм биринчи сериясининг премьераси. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 24.00 Москва кўрсатишларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Тожик тилида:

18.00 «Инсонлар мамнун бўлсин деб». Репортаж. 18.30 Экран — болаларга. 19.00 Янгиликлар. 19.15 Адабий йилнома.

Рус тилида:

20.35 Бадиий фильм. 22.00 Янгиликлар. 22.15 Ёшлар учун телевизион театр.

15 апрель

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.55 Кўрсатишлар программаси. 13.00 Телевизион янгиликлар. 13.15 Актуал иқтисодий проблемалар. 13.45 Миниатюралар телевизион театри. «13 стул». 14.55 Москва кундузги кўрсатишларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси. 18.00 Болалар учун ўзбек тилида. «Қувноқ минутлар».

Рус тилида:

18.25 Телевизион янгиликлар. 18.40 Тошкент истиқболи. 19.00 Реклама ва эълонлар. 19.05 Киноленинномa саҳифалари

Ўзбек тилида:

19.55 Ўн минут музика. 20.05 Адабий театр. Ю. Фучик. «Дор остидаги сўз». 20.55 Телевизион янгиликлар. 21.10 «Пропагандист» тележурнали. 21.40 Етти хазинанинг бири. 22.00 «Нафосат оламида». Ғазал ҳақида адабий баҳс.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Телевизион янгиликлар. 20.15 Халқ тасвирий санъат усталари. 21.00 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Музикали уйча». 21.30 Ленин мактаби пропагандистлари. Я. М. Свердлов. 22.00 Совет ва чет эл кўп серияли телевизион фильмлари фестивали. «Угрюм-дарё». Фильм иккинчи сериясининг премьераси. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 00.15 Москва кўрсатишларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 ОЛМАОТА ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТИШЛАРИ.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

20.00 «Мен — Қозоғистонман». Кўп серияли телевизион фильмнинг 5 ва 6-сериялари. 20.40 Классик куйлар саҳифалари.

Рус тилида:

21.20 «Катта оила». Бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА —15/IV да Евгений Онегин, 16/IV да Жизель, 17/IV да Чио—Чио—Сан.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —15/IV да Бой ила хизматчи 16/IV да Парвона, 17/IV да Аяжонларим.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА —15/IV да Дийдор (кундуз соат 5 да), 16/IV да Учинчи орзу.

Кино

15—16 АПРЕЛДА

Қоҳира 30 йилларда — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1.15 минут 5 ва кеч 8 яримда), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар (1—2 сериялар) — «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари —«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун)

Альтон тутқинлари —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОПРОКАТ КОНТОРАСИ

Тошкент шаҳри ва области экранларига

«ВАТАН ЎҒЛОНЛАРИ»

номли янги кенг экранли бадиий фильмни чиқаради.

«УЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.

Сценария авторлари —Сарвар АЗИМОВ, Николай РОЖКОВ.

Постановкачи режиссёр — Латиф ФАЙЗИЕВ.

Фильмда: Л. ХИТЯЕВА, Н. ШАШИК-ЎҒЛИ, З. МУҲАММАДЖОНОВ, В. КОРЕНЕВ, Ш. БУРХОНОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Афишаларни кузатиб боринг!

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ — ВАГОН РЕМОНТИ ЗАВОДИГА

ҳисоблаш - клавишлари ва ҳисоблаш — перферацион машиналарида ишлаш учун машина- ҳисоблаш базаси завод станциясида қисқа муддат ичида операторлар тайёрлайдиган курсларга 17 ёшдан кам бўлмаган

ҚИЗЛАРНИ

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқув муддати 3 ойгача. Тошкентда доимий турувчи қизлар қабул қилинади. Ойда 60 сўм стипендия тўланади.

Ўқишни битирган ўқувчилар темир йўл транспорти ишчилари қаторида барча имтиёзлардан фойдаланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Червякова кўчаси, 64 уй, кадрлар бўлими (2, 10 22, 55, автобуслар, 5, 10, 12 трамвайнинг «Сарикулская» бекати).

ЎРТА ОСИЁ ТОҒ ҚУТҚАРИШ БЎЛИМИ ШТАБИГА

бош бухгалтер ўринбосари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Свердлов кўчаси, 14-уй. Телефон № 3-3-58-16.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕДИЦИНА ТЕЗ ЁРДАМ СТАНЦИЯСИГА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича врачлар:

терапевтлар, хирурглар, педиаторлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи, меҳнат стажига кўра.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 4-уй.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ ВАГОН РЕМОНТ ЗАВОДИ

17 ёшдан кам бўлмаган йигит-қизларни қисқа муддатли, малакали ишчилар тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 ойдан 6 ойгача.

Машғулотлар — 15 апрелдан бошланади.

Курслар қуйидаги ихтисослар бўйича кадрлар тайёрлайди: кранчилар (17 ярим ёшдан кам бўлмаган қизлар), саноат ва сантехника ускуналарини тузатиш бўйича слесарлар (17 ярим ёшдан кам бўлмаганлар), электр-газ пайвандчилар ва формовшчиклар (қўл ва машина формовкасига 18 ёшдан катталар), токарлар.

Кирувчилар: маълумоти ҳақида ҳужжат, паспорт, ҳарбий билет, 8 та фотосурат (3х4) ариза топширишлари керак.

Ўқиш даврида ўқувчилар турар жой ва ҳар куни 3 марта овқат билан бепул таъминланадилар. Ҳар ойда 40 сўмдан стипендия тўланади.

Ўқишни тугатганлар темир йўл транспорти ишчиларига берилган ҳуқуқ ва ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Червякова кўчаси, 64 уй, кадрлар бўлими. Телефонлар: 3-92-55, қўшимча 375, 288, ёки 389.

«УЗГИПРОВОДХОЗ» ИНСТИТУТИ

капитал қурилиш бўлимига катта бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси, 1 уй.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.

14 АПРЕЛЬ 1969 й.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача. редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари 33-29-42, адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, саноат, транспорт, қурилиш бўлимлари — 33-27-03 иллюстрация бўлимлари 33-27-57 ахборот бўлими — 33-65-57; эълонлар бўлими —33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриёти-нинг босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579.

НАШР 2727

Р. 01299